UGOVOR O EUROPSKOJ UNIJI

(PROČIŠĆENA VERZIJA)

PREAMBULA

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJANACA, NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA DANSKE, PREDSJEDNIK SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, PREDSJEDNIK HELENSKE REPUBLIKE, NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ ŠPANJOLSKE, PREDSJEDNIK FRANCUSKE REPUBLIKE, PREDSJEDNICA IRSKE, PREDSJEDNIK TALIJANSKE REPUBLIKE, NJEGOVA KRALJEVSKA VISOST VELIKI VOJVODA OD LUKSEMBURGA, NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKE, PREDSJEDNIK PORTUGALSKE REPUBLIKE, NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA UJEDINJENE KRALJEVINE VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE, ([1])

ODLUČNI da označe novu fazu u procesu europske integracije koji je započeo osnivanjem Europskih zajednica,

NADAHNUTI kulturnim, vjerskim i humanističkim nasljeđem Europe iz kojeg su se razvile opće vrijednosti nepovredivih i neotuđivih prava ljudskog bića, slobode, demokracije, jednakosti i vladavine prava,

PODSJEĆAJUĆI na povijesnu važnost okončanja podijeljenosti europskog kontinenta i na potrebu stvaranja čvrstih temelja za izgradnju buduće Europe,

POTVRĐUJUĆI svoju privrženost načelima slobode, demokracije i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda te vladavine prava,

POTVRĐUJUĆI svoju privrženost temeljnim socijalnim pravima utvrđenima u Europskoj socijalnoj povelji potpisanoj u Torinu 18. listopada 1961. te u Povelji Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika iz 1989.,

ŽELEĆI produbiti solidarnost među svojim narodima, poštujući njihovu povijest, kulturu i tradicije,

ŽELEĆI dodatno unaprijediti demokratsko i učinkovito funkcioniranje institucija kako bi im se omogućilo bolje obavljanje povjerenih im zadaća unutar jedinstvenog institucionalnog okvira,

ODLUČIVŠI da ostvare jačanje i konvergenciju svojih gospodarstava i uspostave ekonomsku i monetarnu uniju, uključujući jedinstvenu i stabilnu valutu u skladu s odredbama ovog Ugovora i Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

ODLUČNI da promiču gospodarski i socijalni napredak svojih naroda, uzimajući u obzir načelo održivog razvoja i u okviru ostvarivanja unutarnjeg tržišta, čvršće povezanosti i zaštite okoliša, te da provode politike koje osiguravaju da pomaci u gospodarskoj integraciji budu popraćeni usporednim napretkom u drugim područjima,

([1]) Republika Bugarska, Češka Republika, Republika Estonija, Republika Hrvatska, Republika Cipar, Republika Latvija, Republika Litva, Mađarska, Republika Malta, Republika Austrija, Republika Poljska, Rumunjska, Republika Slovenija, Slovačka Republika, Republika Finska i Kraljevina Švedska od tada su postale članice Europske unije.

ODLUČIVŠI da ustanove građanstvo zajedničko svim državljanima njihovih zemalja,

ODLUČIVŠI da provode zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku koja uključuje postupno oblikovanje zajedničke obrambene politike koja bi mogla dovesti do zajedničke obrane u skladu s odredbama članka 42., a čime bi se ojačao europski identitet i neovisnost radi promicanja mira, sigurnosti i napretka u Europi i svijetu,

ODLUČIVŠI da olakšaju slobodno kretanje osoba, a da se pritom osigura zaštita i sigurnost njihovih naroda, uspostavljanjem područja slobode, sigurnosti i pravde, u skladu s odredbama ovog Ugovora i Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

ODLUČIVŠI da nastave s procesom stvaranja sve tješnje povezane unije između naroda Europe u kojoj se odluke donose na razini što je moguće bližoj građanima, sukladno načelu supsidijarnosti,

S OBZIROM na daljnje korake koje valja poduzeti radi unapređenja europske integracije,

ODLUČILI SU osnovati Europsku uniju i u tu su svrhu odredili kao svoje opunomoćenike:

(lista opunomoćenika ne reproducira se)

KOJI su se, razmijenivši svoje punomoći, za koje je utvrđeno da su u valjanom i propisanom obliku, sporazumjeli kako slijedi:

GLAVA I.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 1.

(bivši članak 1. UEU-a) ([1])

Ovim Ugovorom VISOKE UGOVORNE STRANKE među sobom osnivaju EUROPSKU UNIJU, dalje u tekstu „Unija” kojoj države članice dodjeljuju nadležnosti za postizanje zajedničkih ciljeva.

Ovaj Ugovor označuje novu fazu u procesu stvaranja sve tješnje povezane unije među narodima Europe, u kojoj se odluke donose na što otvoreniji način i na razini što je moguće bližoj građanima.

Unija se temelji na ovom Ugovoru i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „Ugovori”). Ta dva Ugovora imaju istu pravnu vrijednost. Unija zamjenjuje i nasljeđuje Europsku zajednicu.

([1]) Ova su upućivanja samo indikativne naravi. Za detaljnije informacije, vidjeti tablice ekvivalenata između stare i nove numeracije Ugovorâ.

Članak 2.

Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.

Članak 3.

(bivši članak 2. UEU-a)

1. Cilj je Unije promicanje mira, njezinih vrijednosti i dobrobiti njezinih naroda.

2. Unija svojim građanima nudi područje slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica, na kojem je osigurano slobodno kretanje osoba zajedno s odgovarajućim mjerama u pogledu nadzora vanjskih granica, azila, useljavanja te sprečavanja i suzbijanja kriminala.

3. Unija uspostavlja unutarnje tržište. Ona radi na održivom razvoju Europe koji se temelji na uravnoteženom gospodarskom rastu i stabilnosti cijena, visoko konkurentnom socijalnom tržišnom gospodarstvu, s ciljem pune zaposlenosti i društvenog napretka, te visokoj razini zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša. Ona promiče znanstveni i tehnološki napredak.

Ona suzbija društvenu isključenost i diskriminaciju, promiče socijalnu pravdu i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, međugeneracijsku solidarnost i zaštitu prava djeteta.

Ona promiče ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju te solidarnost među državama članicama.

Ona poštuje svoju bogatu kulturnu i jezičnu raznolikost te osigurava očuvanje i unapređenje kulturnog nasljeđa Europe.

4. Unija uspostavlja ekonomsku i monetarnu uniju čija je valuta euro.

5. U svojim odnosima s ostatkom svijeta, Unija podržava i promiče svoje vrijednosti i interese i doprinosi zaštiti svojih građana. Ona doprinosi miru, sigurnosti, održivom razvoju Zemlje, solidarnosti i uzajamnom poštovanju među narodima, slobodnoj i poštenoj trgovini, iskorjenjivanju siromaštva i zaštiti ljudskih prava, osobito prava djeteta, te strogom poštovanju i razvoju međunarodnog prava, uključujući poštovanje načela Povelje Ujedinjenih naroda.

6. Unija svoje ciljeve ostvaruje odgovarajućim sredstvima, primjerenima nadležnostima koje su joj dodijeljene Ugovorima.

Članak 4.

1. U skladu s člankom 5., države članice zadržavaju nadležnosti koje Ugovorima nisu dodijeljene Uniji.

2. Unija poštuje jednakost država članica pred Ugovorima, kao i njihove nacionalne identitete, koji su neodvojivo povezani s njihovim temeljnim političkim i ustavnim strukturama, uključujući regionalnu i lokalnu samoupravu. Ona poštuje njihove temeljne državne funkcije, uključujući osiguranje teritorijalne cjelovitosti države, očuvanje javnog poretka i zaštitu nacionalne sigurnosti. Nacionalna sigurnost posebice ostaje isključiva odgovornost svake države članice.

3. Na temelju načela lojalne suradnje i uz puno uzajamno poštovanje, Unija i države članice međusobno si pomažu pri obavljanju zadaća koje proizlaze iz Ugovorâ.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere, opće ili posebne, kako bi osigurale ispunjavanje obveza koje proizlaze iz Ugovorâ ili akata institucija Unije.

Države članice olakšavaju ostvarivanje zadaća Unije i suzdržavaju se od svake mjere koja bi mogla ugroziti postizanje ciljeva Unije.

Članak 5.

(bivši članak 5. UEU-a)

1. Granice nadležnosti Unije uređene su načelom dodjeljivanja. Izvršavanje nadležnosti Unije uređeno je načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti.

2. Na temelju načela dodjeljivanja, Unija djeluje samo u granicama nadležnosti koje su joj države članice dodijelile Ugovorima kako bi postigla njima određene ciljeve. Nadležnosti koje Ugovorima nisu dodijeljene Uniji, zadržavaju države članice.

3. Na temelju načela supsidijarnosti, u područjima koja nisu u njezinoj isključivoj nadležnosti, Unija djeluje samo ako i u mjeri u kojoj ciljeve predloženog djelovanja države članice ne mogu dostatno ostvariti na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini, nego se zbog opsega ili učinka predloženog djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije.

Institucije Unije primjenjuju načelo supsidijarnosti kako je utvrđeno u Protokolu o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Nacionalni parlamenti osiguravaju usklađenost s načelom supsidijarnosti u skladu s postupkom koji je određen u tom Protokolu.

4. Na temelju načela proporcionalnosti, sadržaj i oblik djelovanja Unije ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovora.

Institucije Unije primjenjuju načelo proporcionalnosti kako je utvrđeno u Protokolu o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti.

Članak 6.

(bivši članak 6. UEU-a)

1. Unija priznaje prava, slobode i načela određena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima od 7. prosinca 2000., kako je prilagođena u Strasbourgu 12. prosinca 2007., koja ima istu pravnu snagu kao Ugovori.

Odredbama Povelje ni na koji se način ne proširuju nadležnosti Unije kako su utvrđene u Ugovorima.

Prava, slobode i načela Povelje tumače se u skladu s općim odredbama glave VII. Povelje kojima se uređuje njezino tumačenje i primjena, uzimajući u obzir objašnjenja iz Povelje kojima se određuju izvori tih odredaba.

2. Unija pristupa Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. To pristupanje ne utječe na nadležnosti Unije kako su utvrđene u Ugovorima.

3. Temeljna prava, kako su zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, čine opća načela prava Unije.

Članak 7.

(bivši članak 7. UEU-a)

1. Na temelju obrazloženog prijedloga jedne trećine država članica, Europskog parlamenta ili Europske komisije, Vijeće može, odlučujući većinom od četiri petine svojih članova uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta, utvrditi da postoji očita opasnost da država članica teško prekrši vrijednosti iz članka 2. Prije nego što to utvrdi, Vijeće saslušava dotičnu državu članicu i može joj uputiti preporuke odlučujući u skladu s istim postupkom.

Vijeće redovito provjerava postoje li i dalje razlozi koji su bili temelj za takvo utvrđenje.

2. Europsko vijeće, odlučujući jednoglasno, na prijedlog jedne trećine država članica ili Europske komisije te uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta može utvrditi da država članica teško i trajno krši vrijednosti iz članka 2. nakon što pozove dotičnu državu članicu da se očituje.

3. Ako je utvrđeno kršenje temeljem stavka 2., Vijeće može, kvalificiranom većinom odlučiti da se dotičnoj državi članici suspendiraju određena prava koja proizlaze iz primjene Ugovorâ, uključujući pravo glasa predstavnika vlade te države članice u Vijeću. Pritom Vijeće uzima u obzir moguće posljedice takve suspenzije na prava i obveze fizičkih i pravnih osoba.

Obveze dotične države članice temeljem Ugovorâ u svakom slučaju i dalje obvezuju tu državu.

4. Vijeće može kvalificiranom većinom naknadno odlučiti izmijeniti ili opozvati mjere poduzete temeljem stavka 3., ako su se promijenile okolnosti zbog kojih su mjere uvedene.

5. Modaliteti glasovanja koji se primjenjuju na Europski parlament, Europsko vijeće i Vijeće za potrebe ovog članka utvrđeni su u članku 354. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 8.

1. Unija razvija poseban odnos sa susjednim zemljama radi uspostave područja blagostanja i dobrosusjedskih odnosa, utemeljen na vrijednostima Unije i obilježen bliskim i miroljubivim odnosima koji se temelje na suradnji.

2. Za potrebe stavka 1., Unija može sklapati posebne sporazume s dotičnim zemljama. Ti sporazumi mogu sadržavati uzajamna prava i obveze kao i mogućnost zajedničkog poduzimanja aktivnosti. Njihova je provedba predmet periodičnih savjetovanja.

GLAVA II.

ODREDBE O DEMOKRATSKIM NAČELIMA

Članak 9.

U svim svojim aktivnostima Unija poštuje načelo jednakosti svojih građana kojima njezine institucije, tijela, uredi i agencije posvećuju jednaku pozornost. Svaki državljanin države članice građanin je Unije. Građanstvo Unije dodaje se nacionalnom državljanstvu i ne zamjenjuje ga.

Članak 10.

1. Funkcioniranje Unije temelji se na predstavničkoj demokraciji.

2. Građani su neposredno predstavljeni na razini Unije u Europskom parlamentu.

Države članice u Europskom vijeću predstavljaju njihovi šefovi država ili vlada, a u Vijeću ih predstavljaju njihove vlade, koje su i same demokratski odgovorne svojim parlamentima ili svojim građanima.

3. Svaki građanin ima pravo sudjelovati u demokratskom životu Unije. Odluke se donose na što otvoreniji način i na razini što je moguće bližoj građanima.

4. Političke stranke na europskoj razini doprinose stvaranju europske političke svijesti i izražavanju volje građana Unije.

Članak 11.

1. Institucije građanima i predstavničkim udrugama na odgovarajući način omogućuju da objave i javno razmijene svoje stavove u svim područjima djelovanja Unije.

2. Institucije održavaju otvoren, transparentan i redovit dijalog s predstavničkim udrugama i civilnim društvom.

3. Europska komisija obavlja šira savjetovanja sa zainteresiranim strankama kako bi osigurala koherentno i transparentno djelovanje Unije.

4. Najmanje jedan milijun građana, državljana znatnog broja država članica, može na svoju inicijativu pozvati Europsku komisiju da u okviru svojih ovlasti podnese odgovarajući prijedlog o pitanjima za koja građani smatraju da je potreban pravni akt Unije u svrhu provedbe Ugovorâ.

Postupci i uvjeti koji se zahtijevaju za takvu građansku inicijativu određuju se u skladu s člankom 24. stavkom prvim Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 12.

Nacionalni parlamenti aktivno doprinose dobrom funkcioniranju Unije na način da:

(a) ih institucije Unije informiraju i da im se prosljeđuju nacrti zakonodavnih akata Unije u skladu s Protokolom o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji;

(b) se brinu da se poštuje načelo supsidijarnosti u skladu s postupcima predviđenima Protokolom o primjeni načelâ supsidijarnosti i proporcionalnosti;

(c) u okviru područja slobode, sigurnosti i pravde sudjeluju u ocjeni mehanizama za provedbu politika Unije u tom području u skladu s člankom 70. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i uključuju se u politički nadzor Europola i ocjenu aktivnosti Eurojusta u skladu s člancima 88. i 85. tog Ugovora;

(d) sudjeluju u postupcima revizije Ugovorâ u skladu s člankom 48. ovog Ugovora;

(e) ih se obavješćuje o zahtjevima za pristupanje Uniji u skladu s člankom 49. ovog Ugovora;

(f) sudjeluju u međuparlamentarnoj suradnji nacionalnih parlamenata i suradnji s Europskim parlamentom u skladu s Protokolom o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji.

GLAVA III.

ODREDBE O INSTITUCIJAMA

Članak 13.

1. Unija ima institucionalni okvir čiji je cilj promicati njezine vrijednosti, zalagati se za njezine ciljeve, služiti njezinim interesima, interesima njezinih građana i interesima država članica te osigurati koherentnost, učinkovitost i kontinuitet njezinih politika i djelovanja.

Institucije Unije su:

— Europski parlament,

— Europsko vijeće,

— Vijeće,

— Europska komisija (dalje u tekstu: "Komisija"),

— Sud Europske unije,

— Europska središnja banka,

— Revizorski sud.

2. Svaka institucija djeluje u granicama ovlasti koje su joj dodijeljene u Ugovorima i u skladu s njima određenim postupcima, uvjetima i ciljevima. Institucije međusobno održavaju lojalnu suradnju.

3. Odredbe koje se odnose na Europsku središnju banku i Revizorski sud te detaljne odredbe o ostalim institucijama određene su Ugovorom o funkcioniranju Europske unije.

4. Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji pomažu Gospodarski i socijalni odbor te Odbor regija, koji imaju savjetodavnu ulogu.

Članak 14.

1. Europski parlament, zajedno s Vijećem, izvršava zakonodavne i proračunske funkcije. On izvršava funkcije političkog nadzora i savjetovanja kako je utvrđeno u Ugovorima. On bira predsjednika Komisije.

2. Europski parlament sastavljen je od predstavnika građana Unije. Njihov broj ne smije biti veći od sedam stotina pedeset, ne računajući predsjednika. Zastupljenost građana je degresivno proporcionalna, a minimalni prag je šest članova iz svake države članice. Nijednoj državi članici ne dodjeljuje se više od devedeset šest mjesta.

Europsko vijeće, na inicijativu Europskog parlamenta i uz njegovu suglasnost, jednoglasno usvaja odluku kojom se utvrđuje sastav Europskog parlamenta, poštujući načela iz prvog podstavka.

3. Članovi Europskog parlamenta biraju se na razdoblje od pet godina slobodnim i tajnim glasovanjem na općim neposrednim izborima.

4. Europski parlament iz redova svojih članova bira predsjednika i predsjedništvo.

Članak 15.

1. Europsko vijeće daje Uniji potreban poticaj za njezin razvoj i utvrđuje opće političke smjernice i prioritete tog razvoja. Europsko vijeće ne izvršava zakonodavne funkcije.

2. Europsko vijeće sastoji se od šefova država ili vlada država članica zajedno s njegovim predsjednikom i s predsjednikom Komisije. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku sudjeluje u njegovu radu.

3. Europsko vijeće sastaje se dvaput svakih šest mjeseci na poziv svojeg predsjednika. Kada to nalaže dnevni red, članovi Europskog vijeća mogu odlučiti da svakome od njih pomaže ministar, a u slučaju predsjednika Komisije, član Komisije. Kada to nalaže situacija, predsjednik saziva izvanredni sastanak Europskog vijeća.

4. Osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno, odluke Europskog vijeća donose se konsenzusom.

5. Europsko vijeće bira svojeg predsjednika kvalificiranom većinom na razdoblje od dvije i pol godine koje se može jednom obnoviti. U slučaju spriječenosti ili teže povrede dužnosti, Europsko vijeće može okončati mandat predsjednika u skladu s istim postupkom.

6. Predsjednik Europskog vijeća:

(a) predsjeda i potiče njegov rad;

(b) osigurava pripremu i kontinuitet rada Europskog vijeća u suradnji s predsjednikom Komisije i na temelju rada Vijeća za opće poslove;

(c) nastoji omogućiti koheziju i postizanje konsenzusa u okviru Europskog vijeća;

(d) podnosi izvješće Europskom parlamentu nakon svakog sastanka Europskog vijeća.

Predsjednik Europskog vijeća, na svojoj razini i u tom svojstvu, osigurava vanjsko predstavljanje Unije kada je riječ o pitanjima koja se odnose na njezinu zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, ne dovodeći u pitanje ovlasti Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

Predsjednik Europskog vijeća ne obnaša nacionalnu dužnost.

Članak 16.

1. Vijeće zajedno s Europskim parlamentom izvršava zakonodavne i proračunske funkcije. Ono obavlja funkcije utvrđivanja politika i koordinacije, kako je utvrđeno u Ugovorima.

2. Vijeće se sastoji od po jednog predstavnika svake države članice na ministarskoj razini, koji smije preuzimati obveze u ime vlade dotične države članice i glasovati.

3. Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom, osim ako je u Ugovorima drukčije predviđeno.

4. Od 1. studenoga 2014. kvalificirana većina utvrđuje se kao većina koju čini najmanje 55 % članova Vijeća, sačinjena od najmanje petnaest članova i kojom su predstavljene države članice koje zajedno čine najmanje 65 % stanovništva Unije.

Blokirajuća manjina mora uključivati najmanje četiri člana Vijeća; u protivnome se smatra da je kvalificirana većina postignuta.

Ostali aranžmani kojima se uređuje kvalificirana većina utvrđeni su u članku 238. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

5. Prijelazne odredbe koje se odnose na definiciju kvalificirane većine koje se primjenjuju do 31. listopada 2014. i odredbe koje se primjenjuju od 1. studenoga 2014. do 31. ožujka 2017. utvrđene su u Protokolu o prijelaznim odredbama.

6. Vijeće zasjeda u različitim sastavima čiji se popis usvaja u skladu s člankom 236. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Vijeće za opće poslove osigurava dosljednost u radu različitih sastava Vijeća. Ono priprema i osigurava nastavno postupanje nakon sastanka Europskog vijeća, u suradnji s predsjednikom Europskog vijeća i Komisijom.

Vijeće za vanjske poslove na temelju strateških smjernica koje utvrđuje Europsko vijeće, oblikuje vanjsko djelovanje Unije i osigurava dosljednost djelovanja Unije.

7. Odbor stalnih predstavnika vlada država članica odgovoran je za pripremu rada Vijeća.

8. Vijeće se sastaje javno kada raspravlja i glasuje o nacrtu zakonodavnog akta. U tu je svrhu svaki sastanak Vijeća podijeljen na dva dijela, na način da je jedan dio posvećen raspravi zakonodavnih akata Unije, a drugi aktivnostima koje nisu zakonodavne.

9. Dužnost predsjedanja sastavima Vijeća, osim kada je riječ o sastavu Vijeća za vanjske poslove, obnašaju predstavnici država članica u Vijeću na temelju ravnopravne rotacije, u skladu s uvjetima utvrđenima u skladu s člankom 236. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 17.

1. Komisija promiče opći interes Unije i u tu svrhu poduzima odgovarajuće inicijative. Osigurava primjenu Ugovorâ i mjera koje na temelju njih donose institucije. Ona nadzire primjenu prava Unije pod kontrolom Suda Europske unije. Izvršava proračun i upravlja programima. Izvršava koordinacijske, izvršne i upravljačke funkcije, kako je utvrđeno u Ugovorima. Osim u slučaju zajedničke vanjske i sigurnosne politike i u drugim slučajevima predviđenima u Ugovorima, ona osigurava vanjsko predstavljanje Unije. Pokreće godišnje i višegodišnje planiranje programa Unije radi ostvarivanja međuinstitucionalnih sporazuma.

2. Zakonodavni akti Unije mogu se donijeti samo na temelju prijedloga Komisije, osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno. Ostali se akti donose na temelju prijedloga Komisije ako je to predviđeno Ugovorima.

3. Mandat Komisije traje pet godina.

Članovi Komisije biraju se na temelju njihove opće sposobnosti i europskog opredjeljenja, iz redova osoba čija je neovisnost neupitna.

U obavljanju svojih zaduženja Komisija je u potpunosti neovisna. Ne dovodeći u pitanje članak 18. stavak 2., članovi Komisije ne traže i ne primaju naputke od bilo koje vlade ili koje druge institucije, tijela, ureda ili subjekta. Suzdržavaju se od svakog djelovanja koje je nespojivo s njihovim dužnostima ili obavljanjem njihovih zadaća.

4. Komisija imenovana u razdoblju od dana stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona do 31. listopada 2014. sastoji se od po jednog državljanina svake države članice, uključujući njezina predsjednika i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku koji je jedan od njezinih potpredsjednika.

5. Od 1. studenoga 2014. Komisija se sastoji od onog broja članova, uključujući njezina predsjednika i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, koji odgovara dvjema trećinama broja država članica, osim ako Europsko vijeće jednoglasno odluči taj broj izmijeniti.

Članovi Komisije biraju se među državljanima država članica na temelju sustava strogo ravnopravne rotacije među državama članicama koji odražava demografski i zemljopisni spektar svih država članica. Sustav se uspostavlja jednoglasnom odlukom Europskog vijeća u skladu s člankom 244. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

6. Predsjednik Komisije:

(a) utvrđuje smjernice u okviru kojih Komisija treba raditi;

(b) odlučuje o unutarnjem ustroju Komisije, osiguravajući da ona djeluje dosljedno, učinkovito i kao kolegijalno tijelo;

(c) imenuje potpredsjednike, osim Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, iz redova članova Komisije.

Član Komisije podnosi ostavku ako to zatraži predsjednik. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku podnosi ostavku u skladu s postupkom određenim u članku 18. stavku 1., ako to zatraži predsjednik.

7. Uzimajući u obzir izbore za Europski parlament te nakon održavanja odgovarajućih savjetovanja, Europsko vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, predlaže Europskom parlamentu kandidata za predsjednika Komisije. Europski parlament bira toga kandidata većinom glasova svojih članova. Ako kandidat ne dobije potrebnu većinu glasova, Europsko vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, u roku od jednog mjeseca predlaže novog kandidata kojeg Europski parlament bira prema istom postupku.

Vijeće, zajedničkom suglasnošću s izabranim predsjednikom, utvrđuje popis ostalih osoba koje predlaže za imenovanje članovima Komisije. Izbor tih osoba obavlja se na temelju prijedloga država članica u skladu s kriterijima određenima u stavku 3. drugom podstavku i stavku 5. drugom podstavku.

Predsjednika, Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i ostale članove Komisije kolektivno, kao tijelo, glasovanjem potvrđuje Europski parlament. Na temelju takve potvrde Komisiju imenuje Europsko vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom.

8. Komisija je kolektivno, kao tijelo, odgovorna Europskom parlamentu. U skladu s člankom 234. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europski parlament može glasovati o nepovjerenju Komisiji. U slučaju izglasavanja nepovjerenja, članovi Komisije kolektivno, kao tijelo, podnose ostavku, a Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku podnosi ostavku na dužnosti koje obavlja u Komisiji.

Članak 18.

1. Europsko vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom uz suglasnost predsjednika Komisije, imenuje Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Europsko vijeće može okončati njegov mandat istim postupkom.

2. Visoki predstavnik vodi zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku Unije. Svojim prijedlozima doprinosi razvoju te politike koju provodi u skladu s mandatom koji mu dodjeljuje Vijeće. Isto se primjenjuje i na zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku.

3. Visoki predstavnik predsjeda Vijećem za vanjske poslove.

4. Visoki predstavnik jedan je od potpredsjednika Komisije. On osigurava dosljednost vanjskog djelovanja Unije. U Komisiji je odgovoran za njezine obveze u pogledu vanjskih odnosa i za usklađivanje drugih aspekata vanjskog djelovanja Unije. Pri izvršavanju tih zaduženja u Komisiji, i samo za potrebe tih zaduženja, Visokog predstavnika obvezuju postupci Komisije u mjeri u kojoj je to u skladu sa stavcima 2. i 3.

Članak 19.

1. Sud Europske unije obuhvaća Sud, Opći sud i specijalizirane sudove. On osigurava poštovanje prava pri tumačenju i primjeni Ugovorâ.

Države članice osiguravaju pravne lijekove dostatne za osiguranje učinkovite pravne zaštite u područjima obuhvaćenima pravom Unije.

2. Sud se sastoji od po jednog suca po državi članici. Pomažu mu nezavisni odvjetnici.

Opći sud uključuje najmanje jednog suca po državi članici.

Suci i nezavisni odvjetnici Suda te suci Općeg suda biraju se iz redova osoba čija je neovisnost neupitna i koje ispunjavaju uvjete određene člancima 253. i 254. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Imenuju ih vlade država članica zajedničkom suglasnošću na razdoblje od šest godina. Suci i nezavisni odvjetnici kojima je istekla dužnost mogu biti ponovno imenovani.

3. Sud Europske unije, u skladu s Ugovorima:

(a) donosi odluke u postupcima koje pokreću države članice, institucije ili fizičke ili pravne osobe;

(b) odlučuje o prethodnim pitanjima, na zahtjev sudova država članica, o tumačenju prava Unije ili valjanosti akata koje su usvojile institucije;

(c) donosi odluke u ostalim slučajevima predviđenima Ugovorima.

GLAVA IV.

ODREDBE O POJAČANOJ SURADNJI

Članak 20.

(bivši članci od 27.*a* do 27.*e*, članci od 40. do 40.*b* i članci od 43. do 45. UEU-a te bivši članci 11. i 11.*a* UEZ-a)

1. Države članice koje među sobom žele uspostaviti pojačanu suradnju u okviru neisključivih nadležnosti Unije mogu koristiti njezine institucije i izvršavati te nadležnosti primjenjujući odgovarajuće odredbe Ugovorâ, podložno ograničenjima i u skladu s detaljnim aranžmanima utvrđenima u ovom članku i člancima od 326. do 334. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Pojačana suradnja usmjerena je na unapređivanje ciljeva Unije, zaštitu njezinih interesa i jačanje procesa njezine integracije. Takva je suradnja u svako doba otvorena svim državama članicama u skladu s člankom 328. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

2. Odluku kojom se daje ovlaštenje za pojačanu suradnju Vijeće donosi kao krajnje sredstvo, kada utvrdi da ciljeve takve suradnje Unija kao cjelina ne može ostvariti u razumnom roku, i pod uvjetom da u njoj sudjeluje najmanje devet država članica. Vijeće djeluje u skladu s postupkom predviđenim u članku 329. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

3. Svi članovi Vijeća mogu sudjelovati u vijećanju, ali u glasovanju sudjeluju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice koje sudjeluju u pojačanoj suradnji. Pravila glasovanja određena su u članku 330. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

4. Akti usvojeni u okviru pojačane suradnje obvezuju samo države članice koje u njoj sudjeluju. Oni se ne smatraju dijelom pravne stečevine koju moraju prihvatiti države kandidatkinje za pristupanje Uniji.

GLAVA V.

OPĆE ODREDBE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE I POSEBNE ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ VANJSKOJ I SIGURNOSNOJ POLITICI

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE

Članak 21.

1. Djelovanje Unije na međunarodnoj sceni vodi se načelima koja su nadahnjivala njezino stvaranje, razvoj i proširenje i koja ona nastoji promicati u ostatku svijeta: demokraciji, vladavini prava, univerzalnosti i nedjeljivosti ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanju ljudskog dostojanstva, načelima jednakosti i solidarnosti te poštovanju načelâ Povelje Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava.

Unija nastoji razvijati odnose i graditi partnerstva s trećim zemljama i međunarodnim, regionalnim ili globalnim organizacijama s kojima dijeli načela iz prvog podstavka. Ona promiče multilateralna rješenja zajedničkih problema, osobito u okviru Ujedinjenih naroda.

2. Unija utvrđuje i provodi zajedničke politike i djelovanja i nastoji ostvariti visok stupanj suradnje u svim područjima međunarodnih odnosa radi:

(a) zaštite svojih vrijednosti, temeljnih interesa, sigurnosti, neovisnosti i cjelovitosti;

(b) učvršćivanja i podrške demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima i načelima međunarodnog prava;

(c) očuvanja mira, sprečavanja sukoba i jačanja međunarodne sigurnosti u skladu s ciljevima i načelima Povelje Ujedinjenih naroda, načelima Helsinškoga završnog akta i ciljevima Pariške povelje, uključujući i one koji se odnose na vanjske granice;

(d) podupiranja održivog gospodarskog i socijalnog razvoja te razvoja zaštite okoliša u zemljama u razvoju, prvenstveno radi iskorjenjivanja siromaštva;

(e) poticanja integracije svih zemalja u svjetsko gospodarstvo, uključujući i postupnim ukidanjem ograničenja u međunarodnoj trgovini;

(f) pružanja pomoći razvoju međunarodnih mjera za očuvanje i poboljšanje kvalitete okoliša i održivog upravljanja svjetskim prirodnim bogatstvima, kako bi osigurala održivi razvoj;

(g) pružanja pomoći stanovništvu, zemljama i regijama pogođenima prirodnim nepogodama ili nesrećama izazvanima ljudskim djelovanjem; te

(h) promicanja međunarodnog sustava utemeljenog na snažnijoj multilateralnoj suradnji i dobrom globalnom upravljanju.

3. Unija poštuje načela i ostvaruje ciljeve određene u stavcima 1. i 2. u razvoju i provedbi različitih područja vanjskog djelovanja Unije koja su obuhvaćena ovom glavom i dijelom petim Ugovora o funkcioniranju Europske unije i vanjskih aspekata svojih drugih politika.

Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja, kao i između njih i svojih drugih politika. Vijeće i Komisija, uz pomoć Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, osiguravaju tu koherentnost i surađuju u tu svrhu.

Članak 22.

1. Na temelju načela i ciljeva određenih u članku 21., Europsko vijeće utvrđuje strateške interese i ciljeve Unije.

Odluke Europskog vijeća o strateškim interesima i ciljevima Unije odnose se na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku te na ostala područja vanjskog djelovanja Unije. Takve se odluke mogu odnositi na odnose Unije s određenom zemljom ili regijom ili mogu biti tematske prirode. U njima se utvrđuje njihovo trajanje te sredstva koja su Unija i države članice dužne osigurati.

Europsko vijeće odlučuje jednoglasno, na preporuku Vijeća, usvojenu od strane potonjeg na temelju aranžmana utvrđenih za svako područje. Odluke Europskog vijeća provode se u skladu s postupcima predviđenima u Ugovorima.

2. Vijeću mogu zajedničke prijedloge podnositi Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, za područje zajedničke vanjske i sigurnosne politike, a Komisija za ostala područja vanjskog djelovanja.

POGLAVLJE 2.

POSEBNE ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ VANJSKOJ I SIGURNOSNOJ POLITICI

ODJELJAK 1.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 23.

Djelovanje Unije na međunarodnoj sceni, na temelju ovog poglavlja, rukovodi se načelima i ostvaruje ciljeve općih odredaba utvrđenih u poglavlju 1. te se provodi u skladu s tim odredbama.

Članak 24.

(bivši članak 11. UEU-a)

1. Nadležnost Unije u pitanjima zajedničke vanjske i sigurnosne politike obuhvaća sva područja vanjske politike i sva pitanja koja se odnose na sigurnost Unije, uključujući i postupno oblikovanje zajedničke obrambene politike koja bi mogla voditi prema zajedničkoj obrani.

Zajednička vanjska i sigurnosna politika podliježe posebnim pravilima i postupcima. Utvrđuju je i provode Europsko vijeće i Vijeće, odlučujući jednoglasno, osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno. Usvajanje zakonodavnih akata je isključeno. Zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku provode Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice u skladu s Ugovorima. Posebna uloga Europskog parlamenta i Komisije u tom području utvrđena je Ugovorima. Sud Europske unije nema nadležnost u odnosu na te odredbe, izuzev nadležnosti za praćenje usklađenosti s člankom 40. ovog Ugovora i ispitivanja zakonitosti određenih odluka kako je predviđeno člankom 275. stavkom drugim Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

2. U okviru načela i ciljeva svojeg vanjskog djelovanja, Unija vodi, utvrđuje i provodi zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku na temelju razvoja uzajamne političke solidarnosti među državama članicama, identifikacije pitanja od općeg interesa i ostvarenja sve većeg stupnja konvergencije djelovanja država članica.

3. Države članice aktivno i bez zadrške podupiru vanjsku i sigurnosnu politiku Unije u duhu lojalnosti i uzajamne solidarnosti i u skladu su s djelovanjem Unije u tom području.

Države članice zajednički rade na jačanju i razvijanju svoje uzajamne političke solidarnosti. One se suzdržavaju od svakog djelovanja koje je suprotno interesima Unije ili koje bi moglo narušiti njezinu učinkovitost kao kohezivne snage u međunarodnim odnosima.

Vijeće i Visoki predstavnik osiguravaju usklađenost s tim načelima.

Članak 25.

(bivši članak 12. UEU-a)

Unija vodi zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku:

(a) utvrđivanjem općih smjernica;

(b) donošenjem odluka kojima se utvrđuju:

i. djelovanja koje Unija treba poduzeti;

ii. stajališta koja Unija treba zauzeti;

iii. aranžmani za provedbu odluka iz točaka i. i ii.;

te

(c) jačanjem sustavne suradnje među državama članicama u vođenju politike.

Članak 26.

(bivši članak 13. UEU-a)

1. Europsko vijeće prepoznaje strateške interese Unije, određuje ciljeve i utvrđuje opće smjernice zajedničke vanjske i sigurnosne politike, uključujući za pitanja s implikacijama u području obrane. Ono donosi potrebne odluke.

Ako to nalaže međunarodni razvoj događaja, predsjednik Europskog vijeća saziva izvanredni sastanak Europskog vijeća radi utvrđivanja strateških odrednica politike Unije u odnosu na takav razvoj događaja.

2. Vijeće oblikuje zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku i donosi odluke potrebne za njezino utvrđivanje i provedbu na temelju općih smjernica i strateških odrednica utvrđenih od strane Europskog vijeća.

Vijeće i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku osiguravaju jedinstvo, koherentnost i učinkovitost djelovanja Unije.

3. Zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku provode Visoki predstavnik i države članice, koristeći nacionalna sredstva i sredstva Unije.

Članak 27.

1. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, koji predsjeda Vijećem za vanjske poslove, svojim prijedlozima doprinosi razvoju zajedničke vanjske i sigurnosne politike i osigurava provedbu odluka koje donose Europsko vijeće i Vijeće.

2. Visoki predstavnik predstavlja Uniju u pitanjima koja se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku. On u ime Unije vodi politički dijalog s trećima i izražava stajalište Unije u međunarodnim organizacijama i na međunarodnim konferencijama.

3. U ispunjavanju njegovog mandata, Visokom predstavniku pomaže Europska služba za vanjsko djelovanje. Ta služba surađuje s diplomatskim službama država članica i sastavljena je od dužnosnika iz odgovarajućih odjela Glavnog tajništva Vijeća i Komisije kao i osoblja upućenog iz nacionalnih diplomatskih službi država članica. Ustroj i funkcioniranje Europske službe za vanjsko djelovanje utvrđuje se odlukom Vijeća. Vijeće odlučuje na prijedlog Visokog predstavnika nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i uz prethodnu suglasnost Komisije.

Članak 28.

(bivši članak 14. UEU-a)

1. Kada međunarodna situacija zahtijeva operativno djelovanje Unije, Vijeće donosi potrebne odluke. U njima se utvrđuju njihovi ciljevi, područje primjene, sredstva koja Uniji stoje na raspolaganju, ako je potrebno i njihovo trajanje, te uvjeti za njihovu provedbu.

Ako se promijene okolnosti koje bitno utječu na pitanje koje je predmetom takve odluke, Vijeće preispituje načela i ciljeve te odluke i donosi potrebne odluke.

2. Odluke iz stavka 1. obvezuju države članice u pogledu stajališta koja one zauzimaju i u pogledu njihovog djelovanja.

3. Kada se planira usvajanje nacionalnog stajališta ili djelovanje na nacionalnoj razini na temelju odluke iz stavka 1., potrebno je da države članice na vrijeme dostave obavijest o tome kako bi se, ako je potrebno, omogućilo prethodno savjetovanje u Vijeću. Obveza dostavljanja prethodne obavijesti ne odnosi se na mjere koje samo predstavljaju prenošenje odluka Vijeća na nacionalnu razinu.

4. U slučaju neodoljive potrebe koja proizlazi iz promijenjene situacije, a u nedostatku preispitivanja odluke Vijeća iz stavka 1., države članice mogu hitno poduzeti potrebne mjere, vodeći računa o općim ciljevima te odluke. Dotična država članica odmah obavješćuje Vijeće o svim takvim mjerama.

5. U slučaju bilo kakvih značajnih poteškoća u provedbi odluke iz ovog članka, država članica ih je dužna uputiti Vijeću, koje o njima raspravlja i traži odgovarajuća rješenja. Ta rješenja ne smiju biti u suprotnosti s ciljevima odluke iz stavka 1. ili narušavati njezinu učinkovitost.

Članak 29.

(bivši članak 15. UEU-a)

Vijeće donosi odluke koje utvrđuju pristup Unije pojedinom pitanju zemljopisne ili tematske naravi. Države članice osiguravaju da njihove nacionalne politike budu u skladu sa stajalištima Unije.

Članak 30.

(bivši članak 22. UEU-a)

1. Bilo koja država članica, Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku ili Visoki predstavnik uz potporu Komisije mogu Vijeću uputiti pitanje koje se odnosi na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku te mu mogu podnositi inicijative ili prijedloge, ako je to primjereno.

2. U slučajevima koji zahtijevaju brzu odluku, Visoki predstavnik, po službenoj dužnosti ili na zahtjev države članice, saziva izvanredni sastanak Vijeća u roku od četrdeset osam sati ili, u slučaju hitnosti, u kraćem roku.

Članak 31.

(bivši članak 23. UEU-a)

1. Odluke na temelju ovog poglavlja donose Europsko vijeće i Vijeće, odlučujući jednoglasno, osim ako je ovim poglavljem predviđeno drukčije. Donošenje zakonodavnih akata je isključeno.

Ako glasuje suzdržano, svaki član Vijeća može obrazložiti svoju suzdržanost davanjem formalne izjave na temelju ovog podstavka. U tom slučaju nije obvezan primjenjivati tu odluku, ali prihvaća da ona obvezuje Uniju. U duhu uzajamne solidarnosti dotična država članica suzdržava se od svakog djelovanja koje bi moglo biti u suprotnosti ili onemogućavati djelovanje Unije na temelju te odluke, a ostale države članice poštuju njezino stajalište. Ako članovi Vijeća koji na taj način obrazlože svoju suzdržanost predstavljaju najmanje jednu trećinu država članica koje zajedno čine najmanje jednu trećinu stanovništva Unije, odluka se ne donosi.

2. Odstupajući od odredaba stavka 1., Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom:

— pri donošenju odluke kojom se utvrđuje djelovanje ili stajalište Unije na temelju odluke Europskog vijeća koja se odnosi na strateške interese i ciljeve Unije, kako je navedeno u članku 22. stavku 1.,

— pri donošenju odluke kojom se utvrđuje djelovanje ili stajalište Unije, na prijedlog koji Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavi nakon posebnog zahtjeva Europskog vijeća, podnesenog na vlastitu inicijativu ili na inicijativu Visokog predstavnika,

— pri donošenju svih odluka kojima se provodi odluka kojom se utvrđuje djelovanje ili stajalište Unije,

— kada se imenuje posebni predstavnik u skladu s člankom 33.

Ako član Vijeća izjavi da se zbog ključnih i navedenih razloga nacionalne politike namjerava suprotstaviti donošenju odluke o kojoj se odlučuje kvalificiranom većinom, glasovanje se ne provodi. Visoki predstavnik će u neposrednom savjetovanju s državom članicom o kojoj je riječ tražiti rješenje koje je za nju prihvatljivo. Ako on u tome ne uspije, Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, zatražiti da se to pitanje uputi Europskom vijeću na jednoglasno odlučivanje.

3. Europsko vijeće može jednoglasno donijeti odluku kojom se određuje da Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom u slučajevima koji nisu slučajevi iz stavka 2.

4. Stavci 2. i 3. ne primjenjuju se na odluke koje imaju implikacije u području vojske ili obrane.

5. O postupovnim pitanjima Vijeće odlučuje većinom glasova svojih članova.

Članak 32.

(bivši članak 16. UEU-a)

Kako bi se utvrdio zajednički pristup, države se članice međusobno u okviru Europskog vijeća i Vijeća savjetuju o svakom pitanju vanjske i sigurnosne politike koje je od općeg interesa. Prije poduzimanja bilo kakvog djelovanja na međunarodnoj sceni ili preuzimanja bilo koje obveze koja bi mogla utjecati na interese Unije, svaka država članica savjetuje se s ostalim državama članicama u okviru Europskog vijeća ili Vijeća. Države članice konvergencijom svojih djelovanja osiguravaju da Unija može afirmirati svoje interese i vrijednosti na međunarodnoj sceni. Države članice pokazuju međusobnu solidarnost.

Kada Europsko vijeće ili Vijeće utvrdi zajednički pristup Unije u smislu prvog stavka, Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i ministri vanjskih poslova država članica koordiniraju svoje aktivnosti unutar Vijeća.

Diplomatske misije država članica i misije Unije u trećim zemljama i međunarodnim organizacijama surađuju i doprinose oblikovanju i provedbi zajedničkog pristupa.

Članak 33.

(bivši članak 18. UEU-a)

Vijeće može, na prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, imenovati posebnog predstavnika s mandatom u pogledu nekog posebnog političkog pitanja. Posebni predstavnik je u izvršavanju svojeg mandata odgovoran Visokom predstavniku.

Članak 34.

(bivši članak 19. UEU-a)

1. Države članice koordiniraju svoje djelovanje u međunarodnim organizacijama i na međunarodnim konferencijama. U tim forumima one podržavaju stajališta Unije. Tu koordinaciju organizira Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

U međunarodnim organizacijama i na međunarodnim konferencijama, gdje ne sudjeluju sve države članice, one koje sudjeluju podržavaju stajališta Unije.

2. U skladu s člankom 24. stavkom 3., države članice zastupljene u međunarodnim organizacijama ili na međunarodnim konferencijama u kojima ne sudjeluju sve države članice, redovito obavješćuju ostale države članice i Visokog predstavnika o svim pitanjima od zajedničkog interesa.

Države članice koje su ujedno članice Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda uskladit će svoje djelovanje i u potpunosti obavješćivati ostale države članice i Visokog predstavnika. Države članice koje su članice Vijeća sigurnosti brane u obavljanju svojih funkcija stajališta i interese Unije, ne dovodeći u pitanje svoje obveze prema odredbama Povelje Ujedinjenih naroda.

Kada Unija utvrdi stajalište o određenom pitanju koje je na dnevnom redu Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, države članice koje su članice Vijeća sigurnosti zahtijevaju da Visoki predstavnik bude pozvan da iznese stajalište Unije.

Članak 35.

(bivši članak 20. UEU-a)

Diplomatske i konzularne misije država članica i delegacije Unije u trećim zemljama i na međunarodnim konferencijama te njihova predstavništva pri međunarodnim organizacijama surađuju kako bi osigurali poštovanje i provođenje odluka o utvrđivanju stajališta i djelovanja Unije koje su donesene na temelju ovog poglavlja.

Svoju suradnju oni unapređuju razmjenom podataka i provođenjem zajedničkih procjena.

One doprinose provedbi prava građana Unije na zaštitu na državnom području trećih zemalja iz članka 20. stavka 2. točke (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije i mjerama usvojenim na temelju članka 23. tog Ugovora.

Članak 36.

(bivši članak 21. UEU-a)

Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku redovito se savjetuje s Europskim parlamentom o glavnim aspektima i osnovnim opredjeljenjima zajedničke vanjske i sigurnosne politike te zajedničke sigurnosne i obrambene politike i informira ga o razvoju tih politika. On osigurava da se stavovi Europskog parlamenta na odgovarajući način uzmu u razmatranje. Posebni predstavnici smiju sudjelovati u informiranju Europskog parlamenta.

Europski parlament može upućivati pitanja ili davati preporuke Vijeću ili Visokom predstavniku. Europski parlament dvaput godišnje održava raspravu o napretku u provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku.

Članak 37.

(bivši članak 24. UEU-a)

Unija može sklapati sporazume s jednom ili više država ili međunarodnih organizacija u područjima obuhvaćenima ovim poglavljem.

Članak 38.

(bivši članak 25. UEU-a)

Ne dovodeći u pitanje članak 240. Ugovora o funkcioniranju Europske zajednice, Politički i sigurnosni odbor prati međunarodnu situaciju u područjima obuhvaćenima zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom i doprinosi utvrđivanju politika davanjem mišljenja Vijeću, na zahtjev Vijeća ili Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku ili na vlastitu inicijativu. Također nadzire provedbu usuglašenih politika, ne dovodeći u pitanje ovlasti Visokog predstavnika.

U okviru područja primjene ovog poglavlja, Politički i sigurnosni odbor u sklopu odgovornosti Vijeća i Visokog predstavnika provodi politički nadzor i strateški usmjerava operacije upravljanja krizama iz članka 43.

Vijeće može ovlastiti Odbor da za potrebe i za vrijeme trajanja operacije upravljanja krizama, kako ih utvrdi Vijeće, donosi odgovarajuće odluke o političkom nadzoru i strateškom usmjeravanju operacije.

Članak 39.

U skladu s člankom 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i odstupajući od njegova stavka 2., Vijeće usvaja odluku u kojoj se utvrđuju pravila o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka od strane država članica pri obavljanju aktivnosti u području primjene ovog poglavlja i pravila o slobodnom kretanju takvih podataka. Poštovanje tih pravila podliježe nadzoru neovisnih tijela.

Članak 40.

(bivši članak 47. UEU-a)

Provedba zajedničke vanjske i sigurnosne politike ne utječe na primjenu postupaka i opseg ovlasti institucija utvrđenih Ugovorima za izvršavanje nadležnosti Unije iz članaka od 3. do 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Slično tomu, provedba politika navedenih u tim člancima ne utječe na primjenu postupaka i opseg ovlasti institucija utvrđenih Ugovorima za izvršavanje nadležnosti Unije temeljem ovog poglavlja.

Članak 41.

(bivši članak 28. UEU-a)

1. Administrativni izdaci koji za institucije nastanu zbog provedbe ovog poglavlja terete proračun Unije.

2. Operativni izdaci koji nastanu pri provedbi ovog poglavlja također terete proračun Unije, osim izdataka koji nastanu pri operacijama koje imaju implikacije u području vojske ili obrane te u slučajevima kada Vijeće jednoglasno odluči drukčije.

U slučajevima kada izdaci ne terete proračun Unije, oni terete države članice prema ključu bruto nacionalnog proizvoda, osim ako Vijeće jednoglasno odluči drukčije. Kada je riječ o izdacima koji nastanu pri operacijama koje imaju implikacije u području vojske ili obrane, države članice čiji su predstavnici u Vijeću dali formalnu izjavu na temelju članka 31. stavka 1. drugog podstavka, nisu obvezne doprinijeti njihovu financiranju.

3. Vijeće donosi odluku u kojoj se utvrđuju posebni postupci koji jamče brzi pristup odobrenim proračunskim sredstvima u proračunu Unije za žurno financiranje inicijativa u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike, a osobito za pripremne aktivnosti za zadaće iz članka 42. stavka 1. i članka 43. Vijeće odlučuje nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Pripremne aktivnosti za zadaće iz članka 42. stavka 1. i članka 43. koje ne terete proračun Unije, financiraju se iz početnog fonda koji čine doprinosi država članica.

Na prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeće kvalificiranom većinom donosi odluke kojima se utvrđuju:

(a) postupci osnivanja i financiranja početnog fonda, osobito iznosi koji se dodjeljuju fondu;

(b) postupci upravljanja početnim fondom;

(c) postupci financijskog nadzora.

Kada zadaća planirana u skladu s člankom 42. stavkom 1. i člankom 43. ne može teretiti proračun Unije, Vijeće daje ovlaštenje Visokom predstavniku Unije da upotrijebi sredstva fonda. Visoki predstavnik izvješćuje Vijeće o provedbi te doznake.

ODJELJAK 2.

ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ SIGURNOSNOJ I OBRAMBENOJ POLITICI

Članak 42.

(bivši članak 17. UEU-a)

1. Zajednička sigurnosna i obrambena politika sastavni je dio zajedničke vanjske i sigurnosne politike. Ona Uniji osigurava operativnu sposobnost koja se oslanja na civilna i vojna sredstva. Unija ih može koristiti u misijama izvan Unije za očuvanje mira, sprečavanje sukoba i jačanje međunarodne sigurnosti u skladu s načelima Povelje Ujedinjenih naroda. Izvršavanje tih zadaća obavlja se korištenjem kapaciteta koje osiguravaju države članice.

2. Zajednička sigurnosna i obrambena politika uključuje postupno oblikovanje zajedničke obrambene politike Unije. To će dovesti do zajedničke obrane, kada Europsko vijeće jednoglasno tako odluči. Ono u tom slučaju preporučuje državama članicama da donesu takvu odluku u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

Politika Unije u skladu s ovim odjeljkom ne dovodi u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica te poštuje obveze pojedinih država članica na temelju Sjevernoatlantskog ugovora, koje svoju zajedničku obranu ostvaruju u okviru Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO) i u skladu je sa zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom utvrđenom unutar tog okvira.

3. Države članice Uniji stavljaju na raspolaganje civilne i vojne kapacitete za provedbu zajedničke sigurnosne i obrambene politike, kako bi doprinijele ostvarivanju ciljeva koje je utvrdilo Vijeće. Države članice koje zajednički uspostave multinacionalne snage mogu ih staviti na raspolaganje zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici.

Države članice obvezuju se postupno poboljšati svoje vojne kapacitete. Agencija u području razvoja obrambenih kapaciteta, istraživanja, nabave i naoružanja (dalje u tekstu „Europska obrambena agencija”) utvrđuje operativne potrebe, promiče mjere za zadovoljavanje tih potreba te doprinosi utvrđivanju i, prema potrebi, provedbi bilo koje mjere potrebne za jačanje industrijskih i tehnoloških temelja u obrambenom sektoru, sudjeluje pri utvrđivanju europske politike kapacitetâ i naoružanja te pomaže Vijeću pri procjeni poboljšanja vojnih kapaciteta.

4. Odluke koje se odnose na zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku, uključujući one kojima se pokreće misija navedena u ovom članku, Vijeće donosi odlučujući jednoglasno, na prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku ili na inicijativu države članice. Visoki predstavnik može, prema potrebi, zajedno s Komisijom, predložiti korištenje nacionalnih sredstava i instrumenata Unije.

5. Vijeće može izvršenje zadaće, u okviru Unije, povjeriti skupini država članica u svrhu zaštite vrijednosti Unije i služenja njezinim interesima. Izvršenje takve zadaće uređeno je člankom 44.

6. Države članice čiji vojni kapaciteti ispunjavaju više kriterije i koje su se u ovom području uzajamno više obvezale radi obavljanja najzahtjevnijih misija, uspostavljaju stalnu strukturiranu suradnju u okviru Unije. Takva je suradnja uređena člankom 46. Suradnja ne utječe na odredbe članka 43.

7. Ako je država članica žrtva oružane agresije na svoje državno područje, ostale države članice obvezne su pružiti joj pomoć i potporu svim sredstvima kojima raspolažu, u skladu s člankom 51. Povelje Ujedinjenih naroda. To ni na koji način ne dovodi u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica.

Obveze i suradnja u ovom području moraju biti u skladu s obvezama preuzetima u okviru Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora, koja, za države koje su njezine članice, ostaje temelj njihove kolektivne obrane i forum za njezinu provedbu.

Članak 43.

1. Zadaće iz članka 42. stavka 1. tijekom kojih Unija može koristiti civilna i vojna sredstva uključuju zajedničke operacije razoružavanja, humanitarne zadaće i zadaće spašavanja, zadaće vojnog savjetovanja i pružanja pomoći, zadaće sprečavanja sukoba i očuvanja mira, zadaće borbenih snaga u upravljanju krizama, uključujući uspostavu mira i stabilizaciju nakon sukoba. Sve te zadaće mogu doprinijeti borbi protiv terorizma, među ostalim i pružanjem potpore trećim zemljama u suzbijanju terorizma na njihovim državnim područjima.

2. Vijeće donosi odluke o zadaćama iz stavka 1. kojima se utvrđuju njihovi ciljevi i opseg te opći uvjeti njihove provedbe. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, pod nadzorom Vijeća te u bliskom i stalnom kontaktu s Političkim i sigurnosnim odborom, osigurava koordinaciju civilnih i vojnih aspekata tih zadaća.

Članak 44.

1. U okviru odluka donesenih u skladu s člankom 43., Vijeće može povjeriti provedbu neke zadaće skupini država članica koje su voljne i imaju potrebne sposobnosti za takvu zadaću. Te se države članice, u suradnji s Visokim predstavnikom Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, međusobno dogovaraju o načinu upravljanja zadaćom.

2. Države članice koje sudjeluju u zadaći redovito obavješćuju Vijeće o njezinom napretku, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev druge države članice. Te članice odmah obavješćuju Vijeće, ako dovršenje zadaće dovodi do znatnih posljedica ili zahtijeva izmjenu cilja, opsega ili uvjeta određenih za zadaću u odlukama iz stavka 1. U tim slučajevima Vijeće donosi potrebne odluke.

Članak 45.

1. Europska obrambena agencija iz članka 42. stavka 3. koja je u odgovornosti Vijeća ima za zadaću:

(a) doprinijeti utvrđivanju ciljeva vojnih kapaciteta država članica i ocjeni poštovanja obveza povezanih sa sposobnostima koje su preuzele države članice;

(b) promicati usklađivanje operativnih potreba i usvajanje učinkovitih i usklađenih metoda nabave;

(c) predlagati multilateralne projekte radi ispunjenja ciljeva u smislu vojnih kapaciteta, osigurati koordinaciju programa koje provode države članice te upravljanje posebnim programima suradnje;

(d) podupirati istraživanja obrambene tehnologije te koordinirati i planirati zajedničke istraživačke aktivnosti i proučavanje tehničkih rješenja za buduće operativne potrebe;

(e) doprinositi prepoznavanju, a po potrebi, i provedbi svih korisnih mjera za jačanje industrijske i tehnološke osnove obrambenog sektora i za poboljšanje učinkovitosti vojnih izdataka.

2. Europska obrambena agencija otvorena je svim državama članicama koje žele sudjelovati u njezinu radu. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, donosi odluku kojom se utvrđuju statut, sjedište i pravila poslovanja Agencije. U toj je odluci potrebno uzeti u obzir razinu učinkovitog sudjelovanja u aktivnostima Agencije. U okviru Agencije osnivaju se posebne skupine koje okupljaju države članice koje rade na zajedničkim projektima. Prema potrebi, Agencija svoje zadaće obavlja u suradnji s Komisijom.

Članak 46.

1. Države članice koje žele sudjelovati u stalnoj strukturiranoj suradnji iz članka 42. stavka 6., koje ispunjavaju kriterije i koje su preuzele obveze povezane s vojnim kapacitetima određenima u Protokolu o stalnoj strukturiranoj suradnji, o svojoj namjeri obavješćuju Vijeće i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

2. U roku od tri mjeseca nakon obavijesti iz stavka 1., Vijeće usvaja odluku kojom se uspostavlja stalna strukturirana suradnja i utvrđuje popis država članica koje u njoj sudjeluju. Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom, nakon savjetovanja s Visokim predstavnikom.

3. Svaka država članica koja naknadno poželi sudjelovati u stalnoj strukturiranoj suradnji o svojoj namjeri obavješćuje Vijeće i Visokog predstavnika.

Vijeće usvaja odluku kojom se potvrđuje sudjelovanje dotične države članice koja ispunjava kriterije i preuzima obveze iz članaka 1. i 2. Protokola o stalnoj strukturiranoj suradnji. Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom, nakon savjetovanja s Visokim predstavnikom. U glasovanju sudjeluju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice sudionice.

Kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 238. stavkom 3. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

4. Ako država članica sudionica više ne ispunjava kriterije ili više nije u mogućnosti ispunjavati obveze iz članaka 1. i 2. Protokola o stalnoj strukturiranoj suradnji, Vijeće može donijeti odluku kojom se suspendira sudjelovanje dotične države članice.

Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom. U glasovanju sudjeluju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice sudionice, uz iznimku dotične države članice.

Kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 238. stavkom 3. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

5. Svaka država članica sudionica koja se želi povući iz stalne strukturirane suradnje o svojoj namjeri obavješćuje Vijeće, koje prima na znanje da je dotična država članica prestala sudjelovati.

6. Odluke i preporuke Vijeća u okviru stalne strukturirane suradnje, osim onih koje su predviđene u stavcima od 2. do 5., donose se jednoglasno. Za potrebe ovog stavka, jednoglasnost podrazumijeva samo glasove predstavnika država članica sudionica.

GLAVA VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 47.

Unija ima pravnu osobnost.

Članak 48.

(bivši članak 48. UEU-a)

1. Ugovori se mogu mijenjati u skladu s redovnim postupkom revizije. Ugovori se mogu mijenjati i u skladu s pojednostavnjenim postupcima revizije.

Redovni postupak revizije

2. Vlada bilo koje države članice, Europski parlament ili Komisija mogu Vijeću podnijeti prijedloge za izmjenu Ugovorâ. Tim se prijedlozima, između ostalog, mogu povećati odnosno smanjiti nadležnosti koje su Uniji dodijeljene u Ugovorima. Vijeće podnosi te prijedloge Europskom vijeću, a o njima se obavješćuju nacionalni parlamenti.

3. Ako Europsko vijeće, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Komisijom, običnom većinom glasova donese odluku o razmatranju predloženih izmjena, predsjednik Europskog vijeća saziva konvenciju sastavljenu od predstavnika nacionalnih parlamenata, šefova država ili vlada država članica, Europskog parlamenta i Komisije. U slučaju institucionalnih promjena u monetarnom području, savjetovanja se provode i s Europskom središnjom bankom. Konvencija razmatra prijedloge izmjena te konsenzusom donosi preporuku za konferenciju predstavnika vlada država članica kako je predviđena u stavku 4.

Europsko vijeće običnom većinom glasova, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta, može odlučiti ne sazvati konvenciju ako opseg predloženih izmjena ne opravdava njezino sazivanje. U potonjem slučaju Europsko vijeće utvrđuje okvir nadležnosti konferencije predstavnika vlada država članica.

4. Konferenciju predstavnika vlada država članica saziva predsjednik Vijeća kako bi se zajedničkom suglasnošću utvrdile namjeravane izmjene Ugovorâ.

Izmjene stupaju na snagu nakon što ih ratificiraju sve države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

5. Ako dvije godine nakon potpisivanja ugovora o izmjeni Ugovorâ, četiri petine država članica ratificira ugovor, a jedna ili više država članica pri ratifikaciji nailazi na poteškoće, predmet se upućuje Europskom vijeću.

Pojednostavnjeni postupci revizije

6. Vlada bilo koje države članice, Europski parlament ili Komisija mogu Europskom vijeću podnijeti prijedloge za reviziju svih ili dijela odredaba dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje se odnose na unutarnje politike i djelovanje Unije.

Europsko vijeće može donijeti odluku o izmjeni svih ili dijela odredaba dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Europsko vijeće odlučuje jednoglasno nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Komisijom te Europskom središnjom bankom u slučaju institucionalnih promjena u monetarnom području. Ta odluka stupa na snagu tek nakon što je potvrde države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

Odluka iz drugog podstavka ne proširuje nadležnosti koje su Uniji dodijeljene Ugovorima.

7. Ako Ugovor o funkcioniranju Europske unije ili glava V. ovog Ugovora predviđa da u određenom području ili slučaju Vijeće odlučuje jednoglasno, Europsko vijeće može donijeti odluku kojom ovlašćuje Vijeće da u tom području ili u tom slučaju odlučuje kvalificiranom većinom. Ovaj se podstavak ne primjenjuje na odluke koje se odnose na područje vojske ili obrane.

Ako Ugovor o funkcioniranju Europske unije predviđa da zakonodavne akte usvaja Vijeće u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, Europsko vijeće može donijeti odluku kojom se dopušta usvajanje takvih akata u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom.

O svakoj se inicijativi Europskog vijeća na temelju prvog ili drugog podstavka obavješćuju nacionalni parlamenti. Ako se nacionalni parlament usprotivi u roku od šest mjeseci od dana takve obavijesti, odluka iz prvog ili drugog podstavka ne donosi se. Ako protivljenje izostane, Europsko vijeće može donijeti odluku.

Europsko vijeće odluke iz prvog i drugog podstavaka donosi jednoglasno, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta koju je dala većina njegovih članova.

Članak 49.

(bivši članak 49. UEU-a)

Svaka europska država koja poštuje vrijednosti iz članka 2. i koja se obvezuje promicati ih, može podnijeti zahtjev za članstvo u Uniji. O tom se zahtjevu obavješćuju Europski parlament i nacionalni parlamenti. Država podnositeljica zahtjeva svoj zahtjev upućuje Vijeću, koje odlučuje jednoglasno nakon savjetovanja s Komisijom i nakon dobivene suglasnosti Europskog parlamenta, koji odlučuje većinom svojih članova. Uzimaju se u obzir uvjeti prihvatljivosti koje je dogovorilo Europsko vijeće.

Uvjeti primanja u članstvo i prilagodbe Ugovora na kojima se Unija temelji koje to primanje povlači za sobom predmetom su sporazuma između država članica i države podnositeljice zahtjeva. Taj se sporazum podnosi na ratifikaciju svim državama ugovornicama u skladu s njihovim ustavnim odredbama.

Članak 50.

1. Svaka država članica može donijeti odluku o povlačenju iz Unije u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

2. Država članica koja donese odluku o povlačenju, o svojoj namjeri obavješćuje Europsko vijeće. S obzirom na smjernice koje daje Europsko vijeće, Unija pregovara i sklapa s tom državom sporazum kojim se utvrđuju aranžmani njezina povlačenja, uzimajući pritom u obzir okvir za njezin budući odnos s Unijom. Sporazum se pregovara u skladu s člankom 218. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Sporazum u ime Unije sklapa Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

3. Ugovori se na dotičnu državu prestaju primjenjivati od dana stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako do toga ne dođe, dvije godine od obavijesti iz stavka 2., osim ako Europsko vijeće, u dogovoru s dotičnom državom članicom, jednoglasno odluči produljiti to razdoblje.

4. Za potrebe stavaka 2. i 3. član Europskog vijeća ili Vijeća, koji predstavlja državu članicu koja se povlači, ne sudjeluje ni u raspravama Europskog vijeća ili Vijeća ni u donošenju odluka koje se na nju odnose.

Kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 238. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

5. Ako država koja se povukla iz Unije ponovno zatraži pristupiti Uniji, njezin zahtjev podliježe postupku iz članka 49.

Članak 51.

Protokoli i prilozi Ugovorima čine njihov sastavni dio.

Članak 52.

1. Ugovori se primjenjuju na Kraljevinu Belgiju, Republiku Bugarsku, Češku Republiku, Kraljevinu Dansku, Saveznu Republiku Njemačku, Republiku Estoniju, Irsku, Helensku Republiku, Kraljevinu Španjolsku, Francusku Republiku, Republiku Hrvatsku, Talijansku Republiku, Republiku Cipar, Republiku Latviju, Republiku Litvu, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, Republiku Mađarsku, Republiku Maltu, Kraljevinu Nizozemsku, Republiku Austriju, Republiku Poljsku, Portugalsku Republiku, Rumunjsku, Republiku Sloveniju, Slovačku Republiku, Republiku Finsku, Kraljevinu Švedsku i Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske.

2. Teritorijalno područje primjene Ugovorâ navedeno je u članku 355. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 53.

(bivši članak 51. UEU-a)

Ovaj se Ugovor sklapa na neograničeno vrijeme.

Članak 54.

(bivši članak 52. UEU-a)

1. Visoke ugovorne stranke ratificiraju ovaj Ugovor u skladu sa svojim ustavnim odredbama. Isprave o ratifikaciji polažu se kod Vlade Talijanske Republike.

2. Ovaj Ugovor stupa na snagu 1. siječnja 1993., pod uvjetom da su prethodno položene sve isprave o ratifikaciji ili, u suprotnom, prvog dana mjeseca koji slijedi nakon što posljednja država potpisnica položi ispravu o ratifikaciji.

Članak 55.

(bivši članak 53. UEU-a)

1. Ovaj Ugovor, koji je sastavljen u jednom izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu su tekstovi na svakom od ovih jezika jednako vjerodostojni, pohranjuje se u arhivu Vlade Talijanske Republike, koja vladama ostalih država potpisnica dostavlja po jedan ovjereni primjerak.

2. Ovaj Ugovor države članice mogu prevesti na bilo koji drugi jezik koji u skladu s njihovim ustavnim poretkom uživa status službenog jezika na cijelom ili na dijelu njihova državnog područja. Dotične države članice dostavljaju ovjereni primjerak takvih prijevoda koji se pohranjuje u arhivu Vijeća.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovaj Ugovor.

Sastavljeno u Maastrichtu, dana sedmog veljače godine tisuću devetsto devedeset i druge.

(lista potpisnika ne reproducira se)